

UR.BROJ:To-69/2014
Zagreb, 23.06.2014.god.

MINISTARSTVO PRAVOSUĐA
- ministar gosp. Orsat Miljenić
- zamj. ministra gđa Sandra Artuković Kunšt
Ul. grada Vukovara 49, Zagreb

Predmet: Odgovor na dopis od 27.05.2014.

Poštovani!

Dana 13.06.2014.g. zaprimili smo vaš dopis Klasa 701-01/13-01/753 od 27.05.2014.g. kao odgovor na naše dopise glede donošenja prijedloga Zakona o stalnim sudskim vještacima i općenito cjelovitog uređenja područja vještačenja u RH na koje probleme ukazujemo godinama.

U protekle 2,5 godine smatrali smo da razvijamo partnerski odnos po bitnim pitanjima uloge i značaja sudskih vještaka u našem pravosuđu, barem smo dobili takav dojam na osnovu prvih kontakata koje smo uspostavili sa sadašnjom postavom odgovornih osoba u vašem ministarstvu. Međutim, kad se sad osvrnemo na to razdoblje, rezultat svih naših nastojanja i vaših prvobitnih usmenih obećanja je vrlo „mršav“. Od pismenih dokumenata u tom razdoblju od Vas smo dobili samo:

- rješenje o imenovanju radne skupine u ožujku 2012.g.
- dopis od 27.12.2013. kojim nas izvješćujete da se odustaje od izrade Zakona o sudskim vještacima i da se do 31.03.2014.g. mora donijeti Pravilnik o stalnim sudskim vještacima.

Iako smo to od Vas više puta usmeno i pismeno tražili nismo nikada dobili odgovor zašto je tijekom 2012.g. revidiran tekst Strategije reforme pravosuđa za razdoblje od 2011. do 2015. godine s ciljem „uspostavljanja novih smjernica daljnjeg razvoja pravosuđa“ („Narodne novine“, broj 145/10 donesen u Hrv. saboru na sjednici 15. prosinca 2010.g.) što je čin koji nije ničim opravdan i **nedopustivo je da je uređenje svih pitanja vezanih uz status i rad sudskih vještaka potpuno izbrisano iz navedene Strategije i nije u Strategiji od 2014-2018?!**

Pa zar je pitanje reguliranja kvalitetnijeg i sveobuhvatnijeg rješavanja problema naše profesije uistinu v a m a toliko nebitno?

U daljnjem dijelu našeg očitovanja želimo po osnovnim natuknicama dati naš osvrt i nezadovoljstvo vašim pristupom i postupanjem oko predmetne materije kao i odnosom prema sudskim vještacima u cjelini:

Nezadovoljstvo vještaka

Vaš ranije spomenuti zadnji odgovor proizveo je izuzetno veliko nezadovoljstvo svih sudskih vještaka jer smo očekivali donošenje Zakona o sudskim vještacima bez obzira na odredbu Zakona o sudovima od ožujka 2013.g. (ne 2012.g. kako pogrešno navodite) koji propisuje izradu novog Pravilnika o stalnim sudskim vještacima. Nezadovoljstvo nije samo među vještacima, nego i među određenim članovima odvjetničke komore i pojedinim sucima koji nam usmeno (nažalost ne i javno) daju punu podršku i žele da se ovo pitanje sistemski riješi. Navodite neka nova rješenja koja glede statusa i poboljšanja koja su u skladu s europskim standardima. Zar su to iskaznice i pečati ?

Usporedba sa ostalim zemljama Europe i regije

Netočno je da europske zemlje ne poznaju sustav jedinstvene komore, jer su mnoge zemlje tranzicije slične našoj Češka, Slovačka i Mađarska propisale udruživanje sudskih vještaka u Komore. Zemlje s dugogodišnjom tradicijom modernog učinkovitog pravosuđa i drugačijim vrijednosnim sustavom kao Njemačka, Austrija i u cjelini uređenog državnog sustava mogu funkcionirati po načelu dobrovoljnosti udruživanja jer se tamo najstrože kažnjava gubljenjem

licence bilo odvjetnika ili vještaka koji teško povrijede etički kodeks, što je kod nas još daleka budućnost. Uostalom, tako je i u funkcioniranju i u provedbi i mnogih drugih institucionalnih rješenja u državama tranzicije koje, bez obzira na proklamirane želje, još uvijek kaskaju za zemljama zapadne Europe. To je činjenica koju nikakva deklarativna nastojanja i javno proklamirana zalaganja pojedinaca naše vlasti ne mogu osporiti.

Slična je i situacija i u drugim segmentima našeg društva gdje se svi skupa još uvijek učimo demokratskim načelima i funkcioniranju civilnog društva u njegovom najpozitivnijem smislu. Primjere Crne Gore, BiH i Republike Srpske naveli smo vam u prošlim dopisima zbog prepoznavanja navedenih zemalja koje su, iako nisu u EU, prepoznale važnost regulirane profesije sudskih vještaka i kao takovu je ozakonile.

Naše sudjelovanje u izradi nacrtu Pravilnika

Glede vašeg komentara da je predsjednica HDSV-a sudjelovala u izradi nacrtu Pravilnika podsjećam da se to „sudjelovanje“ očitovalo nazočnosti na samo jednom sastanku na kome je bilo nazočno više predstavnika Ministarstva pravosuđa te gđa Bičanić iz Županijskog suda Zagreb. Bitno je napomenuti da na tom sastanku nije bilo nikakvog pisanog materijala, već se o toj problematici razgovaralo samo općenito. Nadalje, nije točna konstatacija da je bilo kakav imperativ ili inicijativa bila za iskaznice ili pečate nego upravo suprotno: predsjednica HDSV-a je pitala nazočne da li se sjećaju kolika im je bila plaća 1998.g. odnosno radni sat.

Na konstatacije nazočnih da se naravno toga ne sjećaju uslijedilo je pitanje zašto je značajna 1998.god., a odgovor predsjednice HDSV-a je bio da sudski vještaci imaju istu vrijednost radnog sata nepromijenjenu još od 1998.god., a u kaznenim predmetima, od prošle godine i 20% umanjenu vrijednost već tako niske cijene radnog sata. Još jednom napominjemo, od 1998.g. do danas mi imamo definirane jednake cijene radnog sata (16 godina –rekord u EU ?!).

Taj jedan jedini održan zajednički sastanak bio je zaključen s konstatacijom da će gđa Milić i gosp. Hamarić pripremiti tekst Pravilnika o stalnim sudskim vještacima i dostaviti nam, a preuzeti će dio usklađenih primjedbi koje smo raspravljali u radnoj skupini pripremajući nacrt Zakona o sudskim vještacima. Nakon tog sastanka očekivali smo službenu dostavu nacrtu Pravilnika o stalnim sudskim vještacima u postupku savjetovanja sa zainteresiranom javnošću kako to ima većina Ministarstava, no to se nije dogodilo pa je Pravilnik bez ikakvog našeg daljnjeg sudjelovanja službeno donesen i objavljen u NN br.38/2014 u ožujku 2014.g.

Nakon toga smo tražili smo očitovanje službe za kontrolu postupaka donošenja novih propisa i odgovor je bio kako smo vam i dostavili u našem mailu od 14.04.2014.g., a **povredu procedure donošenja navedenog Pravilnika u vašem dopisu uopće ne spominjete i kako to riješiti ?!** Stoga preporučujemo vođenje promemorije ili zapisnika na takvim sastancima gdje se raspravlja o propisima koje dotiču brojne skupine zainteresiranih, kao što to radi Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja, uz dostavljanje zapisnika na očitovanje slažu li se svi sa sadržajem istog ili ne.

Drugi sastanak u vašem Ministarstvu je održan 11.02.2014.g. radi izrade novog Pravilnika o sudskim procjeniteljima u nazočnosti predstavnika Hrvatskog društva procjenitelja gosp.Lasića i gosp. Jančina, predsjednice HDSV-a gđe Bestvina, i članice HDSV-a gđe Živković Polak, i predstavnika Min. pravosuđa gđe Milić i gosp. Hamarića. Sastanak je bio održan glede dopisa Hrvatskog društva procjenitelja koji inzistiraju da sudski vještaci ne smiju raditi procjene nekretnina i tvrtki nego to trebaju procjenitelji. Iz toga je proizašlo potpuno nepoznavanje činjenice da se procjene rade sudski vještaci nakon većeg iskustva u vještačenjima jer je utvrđivanje vrijednosti nekretnine ili tvrtke, ili pokretnine samo segment obimnog posla kao što je vještačenje.

Od 1980-tih godina procjene tvrtki radili su sudski vještaci ekonomske struke (fin. knjigovodstveni), procjene nekretnina radili su sudski vještaci građevinske, arhitektonske, agronomske i geodetske struke, opreme i drugih pokretnina vještaci strojarke, prometne i ostalih struka.

Stoga prekidanjem dugogodišnje prakse odvajanjem procjena nekretnina i pokretnina od ostalih vještačenja (procjene vrijednosti su samo segment vještačenja) ne mogu se ukinuti stečena prava sudskih vještaka koji su od 1980-tih godina do ožujka 2013.g. radili procjene i nekretnina, tvrtki, pokretnina i dr., pa je MGIPU sukladno tome i odredio tko može procjenjivati nekretnine u Uredbi o procjenama vrijednosti nekretnina. Procjeniteljem se postaje nakon

dugogodišnje prakse vještačenja jer je to presložen posao za koji nema edukacija na postojećim fakultetima u RH, pa se znanje stječe iskustvom u vještačenjima.

I ovaj sastanak u vezi procjenjivanja je održan bez ikakvog pripremljenog materijala s obvezom predstavnika Ministarstva pravosuđa da pripremljen materijal dostave radi davanja primjedbi, što se nije dogodilo do danas.

Inače informacije radi, HDSV je pokušavalo uvesti standarde u ovo područje još od 2005.g. nakon održanog I. Hrvatskog savjetovanja o procjenama nekretnina, međutim tek je ministrica graditeljstva gđa Mrak Taritaš nakon razgovora s predsjednicom HDSV-a shvatila problematiku i osnovala radnu skupinu u ožujku 2013.g. te smo nacrt Uredbe o procjeni nekretnina završili u prosincu 2013.g. nakon čega je Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja održalo dva savjetovanja sa zainteresiranom javnošću radi Uredbe i potom radi Pravilnika o metodologiji procjene vrijednosti nekretnina, sve u cilju usklađenja izrade procjena s međunarodnim standardima. Stoga je za nas bilo vrlo neugodno iznenađenje objavljivanje Pravilnika o stalnim sudskim vještacima bez prethodno održanog savjetovanja sa zainteresiranom javnošću, što pokazuje neujednačenost i neusklađenost tj. koordinaciju rada svih ministarstava u RH.

Razlozi kašnjenja i odgode donošenja Zakona o sudskim vještacima

Objašnjenje da se zbog određenih rješenja iz radnih verzija nacрта Zakona o sudskim vještacima koja nisu bila konsenzualno prihvaćena, odgodilo donošenje Zakona o sudskim vještacima, nije nam prihvatljivo jer je cijela 2013.g. prošla bez ikakvih konkretnih objašnjenja, dok nam niste 27.12.2013.g. poslali dopis i obavijestili da se do 31.03.2014.g. mora donijeti nov Pravilnik o sudskim vještacima. Također smo u raspravama na radnoj skupini objašnjavali da se termin „stalni“ neispravno koristi jer se vještak imenuje svake 4 godine, pa onda nije stalno imenovan.

Usklađeni stav svih udruga sudskih vještaka

Inače naši stavovi su identični stavovima Hrvatskog društva za medicinska vještačenja i Hrvatske strukovne udruge eksperata i sudskih vještaka s kojima smo potpisali ugovor o poslovnoj suradnji – koordinaciju, tako da i sva komunikacija sa vama je u ime navedene tri udruge. Hrvatska udruga vještaka i procjenitelja iz Osijeka nije željela dalje sudjelovati u našem zajedničkom Povjerenstvu za izradu prijedloga Zakona o sudskim vještacima još od kraja 2012.g. radi gosp. Hamarića, obzirom da su s gosp. Hamarićem još 2000/2001.g. imali takve sastanke koji eto do danas nisu urodili nikakvim pomakom, Stoga nisu željeli gubiti vrijeme radom u Povjerenstvu do god je član radne skupine gosp. Hamarić.

Masa isplaćenih sredstava za rad vještacima u 2012. i 2013.g.

U Vašim iskazanim podacima nije jasno jesu li u tom iznosu i sredstva građana uplaćenih u građanskim sporovima, no bez obzira na to sudovi su dužni znatne iznose našim članovima. Po dobivanju ispisa dugovanja poslati ćemo i vama i Ministarstvu financija taj podatak glede kršenja odredbi o rokovima plaćanja za izvršene usluge.

Na sudovima RH vlada neujednačeno postupanje, tj. postoji određena samovolja i nemarnost pojedinih sudaca koji po prijemu nalaza vještaka ne napišu rješenje kojim se odobrava ispostavljeni račun već predmet po završenoj raspravi arhiviraju ne plativši obvezu prema vještaku po godinu dana, dvije, čak do 2008.g. , a izrađena vještačenja se pri tome uredno koriste, prosljeđuju na žalbeni postupak, arhiviraju bez plaćanja itd .

Računovodstva sudova ne rade prema financijskim pravilima da za konkretnu isplatu imaju poziv na broj određenog predmeta, pa vještaci kad imaju nekoliko predmeta ne znaju koji je to nalaz plaćen u kojem sudskom sporu, i moraju redovito tražiti pojašnjenja što je isplatiatelj platio ?!

Stoga se postavlja pitanje kako se od sudskih vještaka traži ispunjenje obaveze u roku od 30 ili 60 dana, a s druge strane oni koji bi trebali biti primjer za poštivanje zakona niti približno ne poštuju rokove plaćanja određene zakonom koji je donijela sama država (Zakon o rokovima ispunjenja novčanih obaveza NN 125/11 odnosi se i na osobe javnog prava – kaznene odredbe??). Nečuveno je da se vještaci od strane sudaca upućuju na ovrhe, pa pitamo zašto su ih isti imenovali rješenjem ako nisu imali osigurana sredstva ?

Cijena rada sudskih vještaka

Na kraju, želimo još jednom istaknuti da nam nije prihvatljivo Vaše objašnjenje da se ne može korigirati cijena radnog sata od 1998.g. zbog teške situacije u zemlji jer proizlazi da svi ostali ne trebaju trpjeti zbog ove teške situacije, samo to trebamo mi već dugih 16 godina!!!

Ako želimo dijeliti istu sudbinu predložimo da se svima vrate plaće i cijene radnog sata odnosno plaće i zaposlenima u pravosuđu, sucima, odvjetnicima i tumačima na razinu 1998.g. pa će se to znatno odraziti na proračun. Diskriminacijsko je ponašanje prema nama u odnosu na sudske tumače kojima je još prije 3 godine odobrena cijena sata od 150,00 kn, što je 100% - no povećanje u odnosu na cijenu od 75,00 kn/po radnom satu u 1998. god.

Iz vašeg pisma ostaje činjenica da smo i dalje jedina regulirana profesija u RH kojoj je cijena neto sata od 30,00 kn-35,00 kn neto od veljače 1998.g. do danas nepromijenjena, i čak je smanjena u kaznenim predmetima za 20% od 01.11. 2012.g. tako da smo u razini cijene sata radnika za čišćenja prostorija. Svim drugim profesijama se usklađivala plaća sukladno promjenama potrošačkih cijena (indeks Državnog zavoda za statistiku), samo nama ne, čime su nam grubo narušena ljudska prava, uz diskriminaciju naših svih struka u RH u odnosu na pravnu struku – odvjetničku, čija se Tarifa striktno poštuje i ne dira od strane sudaca, kao što se to sustavno prema sudskim vještacima ujedno i procjeniteljima čini.

Zaključno, na osnovu svega što smo doživjeli i proživjeli u zadnjem desetljeću, poglavito u zadnjih 2,5 godine od kad pokušavamo s ovim postavom Ministarstva pravosuđa partnerski i na opću korist riješiti ovaj problem, stječe se dojam koji je teško opovrgnuti:

Sudski vještaci se ostavljaju po strani, zamrznuti u svojim pravima i ne dozvoljava im se strukovno i jedinstveno udruživanje što rezultira lošim i neuređenim položajem svih sudskih vještaka za što odgovornost leži upravo na našoj državi – podredno upravo na Ministarstvu pravosuđa.

Po našem mišljenju sad je konačno pravo vrijeme da svi vještaci zajednički nastupe i organiziraju se u zajedničkoj asocijaciji čije osnivanje bi bilo omogućeno i uvjetovano upravo predloženim zakonom o sudskim vještacima čije donošenje nam se uporno onemogućava. Samo jedinstveno organizirani vještaci mogu unaprijediti sadašnje stanje i naš status, čineći svim učesnicima u pravosudnom sustavu korist stoga nam je žao kako to Ministarstvo pravosuđa ne uviđa i ne shvaća.

Ako ćete nam i dalje braniti donošenje Zakona koji bi sveobuhvatno i kvalitetno riješio naš status i naše strukovno, cehovsko udruživanje, naši napori će se nastaviti, sve dok se ne nađe u ovom društvu dovoljno volje, hrabrosti i htijenja da se jedan ovako važan segment pravosuđa kvalitetno i dugotrajno riješi, a naročito i zbog činjenice da smo u EU, jer postizanje visokih standarda nam svima treba biti trajna zadaća.

S poštovanjem,

Potpredsjednici HDSV-a:
- **Čedomir Čović**, dipl.ing.str.,vr.
stalni sudski vještak

- **Krunoslav Komesar**, dipl.ing.građ.,vr.
stalni sudski vještak

Na znanje:

- predsjednik RH
- predsjednik Vlade RH
- predsjednik Sabora
- Odbor za zakonodavstvo Sabora RH
- Pučki pravobranitelj RH
- Ured za ljudska prava

Predsjednica HDSV-a:
mr.sc. Melita Bestvina,d.i.g.,vr.
stalni sudski vještak